

KABATAS GRĀMATA

Hermanis Paukšs

OPERĀCIJA
"SEPTIŅAS
M"

UDK 821.174-31
Pa 827

Mākslinieks Ģirts Semevics

© Hermanis Paukšs, 2006
© Ģirts Semevics, mākslinieciskais noformējums, 2006
© SIA *Drukātava*, 2006

ISBN 9984-9841-6-8

PIRMĀ DAĻA

“IEVADS”

1.

Tie vīrieši, kas vairāk nekā divdesmit gadus ir aizvadījuši laimīgā laulībā, mani sapratīs. Pēc divdesmit diviem gadiem es biju tiktāl atēdies gan laimi, gan laulību, ka pieprasīju šķiršanos. Pasniedzu pats sev četrdesmit gadu jubilejā mūža skaistāko dāvanu. Apaļi skaitļi šad tad mēdz mūs izprovocēt uz negaidītiem lēmumiem. Izcilākajiem matemātiķiem nenāksies grūti aprēķināt, cik gadu vecumā apprecējos.

Sieva, protams, trakoja un nesaprata, kāpēc tiek pamesta, bet es pat negrasījos skaidrot. Uzskatīju, ka divdesmit divus gadus no savas dzīves esmu pavadījis ellē, tāpēc drīkstu atļauties atlikušo mūžu pavadīt pēc saviem ieskatiem. Nē, ne jau paradīzē, bet vienkārši tā, kā es pats to vēlos. Atbilstoši šīs pasaules iespējām.

Manas iespējas šai pasaulē nebija no mazajām, jo, pateicoties laimīgajai laulības dzīvei, es biju centies pēc iespējas vairāk laika pavadīt ārpus mājas un, tā kā biju audzis parastā ģimenē, kur augstu kotējās darba

tikums, tad kļuva par darbaholiķi un strādāju kā traks. Centos nodzīt sevi līdz galīgam pagurumam, līdz nāvei, lai tikai, mājās pārgulēt pārnācis, nespētu sajūst neko no tā, ko sauc par laimīgo laulības dzīvi.

Nevarētu teikt, ka sākotnēji tas, ar ko es nodarbojos, man sagādātu prieku. Es vispār nejautāju, kas varētu būt mans dzīves aicinājums, manai dziļākajai būtībai visatbilstošākā profesija. Sirdsapziņa neļāva. Sirdsapziņa, sievas pātagota, kļiedza, ka vīrieša pienākums ir nodrošināt ar visu nepieciešamo gan abus pretējo dzimumu bērņus, gan viņu nelaimīgo, daudz cietušo māti. Un nepieciešams viņiem bija ļoti daudz. Tik daudz, ka, uzliekot to visu uz papīra, iznāktu kaut kas līdzīgs apjomīgai enciklopēdijai vai kāda izcili ražīga un pārāk ilgi dzīvojuša klasiķa kopotajiem rakstiem. Tāpēc vienīgie jautājumi, kurus es sev uzdevu, bija — kur šobrīd var nopelnīt visvairāk naudas?

Mana sociāli pilnvērtīgā jaunība un agrie brieduma gadi iegādājās pārmaiņu laikos, tāpēc tur, kur varēja visvairāk nopelnīt, grozījās visodiozākie kriminālisti un slepkavas, līdz ar to man nācās ienirt šajā vidē, pielāgoties tai un spēt izdzīvot. No tālaika biznesmeņu reti kurš izdzīvoja. Ja izdzīvoja, tad vairums par atkāpšanās un tai sekojošās nabadzības cenu.

Mans trumpis bija tas, ka es dzīvi pārāk augstu nevērtēju. Jo toreiz mana dzīve nozīmēja laimīgo laulību, tāpēc ik brīdi biju gatavs ar prieku iet nāvē. Tas tad arī noteica manus panākumus.

Sajūtot pistoles stobru pie deniņiem, pieres, pakauša, muguras, vēdera vai pie vienalga kuras citas ķermeņa daļas, es nevis, šausmu pārņemts, apjuku, bet no apziņas, ka mana laime varbūt tūlīt pat varētu beigties, nonācu tādas pacilātības un svētlaimes varā, ka domāšanai pieslēdzās zemapziņas visdziļākie slāņi un manā vietā potenciālo zaudējumu pārvērtā jaunā ieguvumā.

Pateicoties šķietamajai aukstasinībai kritiskās situācijās un prasmei tās vienmēr vērst sev par labu, ar laiku iemantoju tādu autoritāti, ka kuru katru brīdi varēju sagaidīt arestu. Tas man arī tīri labi būtu patīcis, katrā ziņā labāk nekā laimīgā laulības dzīve, — jo visskaudrākais cietums man likās kā kūrorts vai vismaz nervu sanatorija salīdzinājumā ar to —, taču arī ar potenciālajiem arestētājiem mana zemapziņa izmanījās savlaicīgi tikt galā, līdz beidzot es sapratu, ka vienīgā izeja, kā atbrīvoties no laimīgās laulības saldajām važām, ir beidzot saņemties un varonīgi tās saraut.

Tā kā man ap to laiku bija jau kaudzēm dažādas tīrības pakāpes naudas, ne tikai važas, tad sievai godīgi atdevu pusi no oficiāli manā rīcībā esošajiem labumiem, — ar ko, protams, iedzinu nelaimīgo būtni bezdibenīgā izmisumā, jo šīs nabadzības knapi pietiktu, lai viņa desmit gadus bezrūpīgi dzīvotu Hiltona viesnīcas luksusunmurā kādā no dienvidjūru salām.

Uz bērniem mūsu šķiršanās vairs īpaši neattiecās, viņi jau dzīvoja katrs savu neatkarīgu dzīvi. Tomēr turpināju manu pieticīgo iespēju robežās apmaksāt viņu iztiku un studijas ārzemēm. Lai ieriebtu sievai un

atsvešinātu bērnus no viņu vienīgās, patiesi mīlošās mātes, kā paši saprotat. Bērnus es pie laimīgās laulības nepieskaitīju. Man bija labas attiecības ar viņiem. Un tās vēl arvien ir tādas.

2.

Pirmais, ko es pēc oficiālo laulības saišu saraušanas darīju, bija regulāras izklaides ar prostitutām, no kā guvu patiesu prieku un gandarījumu. Jūs neticēsiet, bet visā divdesmit divus gadus ilgajā laimīgās laulības laikā es ne reizi netiku krāpis savu sievu. Vajadzēja, bet es to nespēju. Tikai tagad, kad biju juridiski brīvs, uzdrošinājos pievērsties netiklai dzīvei. Tā man patika daudz labāk nekā laimīgā laulība. Vēl vairāk — atšķirībā no laimīgās laulības netiklā dzīve man sagādāja patiesu prieku. Varbūt ne tādu, kādu mums sola paradīzē, bet tādu, kādu mēs bērībā sagaidām no turpmākās dzīves, noteikti.

Jūs reti sastapsiet prostitūtu, kas atklāti pateiks, ka pārdod savu miesu arī tāpēc, ka viņai pašai tas sagādā baudu. Deviņdesmit deviņi procenti no šīs sugas sievietēm apgalvos, ka nodarbojas ar prostitūciju, tikai trūkuma spiestas. Es, protams, biju nelietis, tomēr ne tik liels, kā uzskatīja mana sieva, tāpēc sāku prātot, kā palīdzēt nabaga radījumiem, kurus apstākļi iesaistījuši šajā piespiedu verdzībā. Vienai iedevu naudu, kas nepieciešama slimās vecmāmiņas ārstēšanai, otrai — māsiņas un brālīšu skološanai, trešajai nomaksāju visus parādus...

Vai jūs domājat, ka kaut viena no viņām mainīja savu nodarbošanos un nostājās uz īstā dzīves ceļa? Nu, protams, ka ne. Es vienkārši nebiju pareizi viņas sapratis. Bet meitenes man patika un mūsu attiecību gaisotne sniedza man gan iepriecinājumu, gan atpūtu. Tomēr šādas attiecības, kā pārāk vienkāršas, ar laiku sāka mani garlaikot. Gribējās tām papildus vēl kaut ko. Arī citas sajūtas. Un tad es iecerēju pasākumu, ko domās nosaucu par operāciju “Septiņas maukas”.

3.

Operācijas būtība bija šāda — es izvēlos septiņas vieglas uzvedības meitenes, uzceļu piemērotā vietā atbilstošu māju un piedāvāju viņām tur manā apgādībā dzīvot. Nē, tas nebūtu harēms, bet tāds kā pansionāts. Meitenēm nekā netrūktu (protams, ja vien viņas nesa-domātu vizināties ar personiskajiem kosmosa kuģiem, bet šādu iespēju es nepieļāvu), viņas varētu izvēlēties brīvu dzīvi — tādu, kāda pašām patīk. Ja gribētu, varētu mācīties, ja gribētu — strādāt, vienalga — līdzšinējo darbu vai kādu citu —, ja gribētu — apprecēties. Viņas drīkstētu brīvi veidot arī citādas attiecības ar vīriešiem. Vienīgais priekšnoteikums — nekā krimināla un nekā antisemitāra, vārdu sakot, — nekā bīstama. Par narkotikām nevarēja būt ne runas, alkohols — saprātīgos daudzumos.

Es patiešām negatavojos viņas izmantot savtīgiem seksuāliem mērķiem, jo, kā paši saprotat, man

tas vienkārši nebija vajadzīgs. Man tikai gribējās uzzināt, kā septiņas prostitūtas uzvedīsies šādos, materiāli pilnīgi nodrošinātos apstākļos. Tomēr es negrasījos šādas iespējas piedāvāt kurai katrai. Mani neinteresēja rūdītas un rutinētas maukas, kas ar savu arodu ir pilnīgi apmierinātas, turklāt tik lepnas par to, ka neparko nemainītu pret citu darbu, lai kādus pīrāgus viņām tur piedāvātu. Es tagad varbūt mazliet pārspīlēju, tomēr vairums prostitūtu patiešām ir tikai un vienīgi prostitūcijai radītas.

Vārdu sakot, mani interesēja “riskā grupa” — meitenes, kuras varbūt tiešām labvēlīgākos apstākļos būtu gribējušas izvēlēties sev kādu sabiedrībā cienījamāku darāmo, līdz ar to — manis sagādātajos apstākļos, iespējams, arī prastu atrast sevī spēku saraut saiknes ar pagātņi un piepildīt vismaz kādu no saviem sapņiem.

Nē, es jau biju pārāk pieredzējis, lai pieļautu kaut mazāko iespēju, ka mans absurda projekts radīs kritušu sieviešu masveida pāraudzināšanas iestādi, — tomēr neizslēdzu varbūtību, ka tad, ja no plašā prostitūtu loka rūpīgi izvēlēšos septiņas šķietami vissvārtīgākās, tad viena vai divas no tām varbūt arī varētu savu darbošanās profilu vismaz mēģināt mainīt.

Es pat neesmu pilnīgi pārliecināts, ka no visas sirds toreiz vēlējos, lai tas tiešām tā arī notiktu. Nē, drīzāk jau man sēdēja aknās tie daži gadījumi, kad izvirtušas dzīves iesācēja stulbumā biju neveiksmīgi mēģinājis vienai otrai pīlīšu pūtējai palīdzēt. Tagad man acīmredzot vienkārši radās vajadzība izdarīt tādu pašu

eksperimentu “laboratorijas apstākļos”, kur es kā uz paplātes redzētu visus savus “trusīšus” un “jūrascūciņas” un pēc paša vēlēšanās varētu daudz maz izsekot procesam, kas manis radītajos siltumnīcas apstākļos ar šādiem radījumiem norisinātos. Gan pozitīvs, gan negatīvs rezultāts mani ne iepriecinātu, ne satriektu.

Es tātad vienkārši gribēju apmierināt pats savu ziņkārtību, no malas vērodams šī eksperimenta gaitu. Nē, tas nekādā gadījumā nebija arī klajš cinisms. Jo faktiski, kā jau minēju, es izjutu nenoliedzamas simpātijas pret prostitūtām (protams, ne visām). Kaut vai tāpēc vien, ka viņas bieži bija ļāvušas man justies apmierinātam un laimīgam, ko līdz sakariem ar tām nebiju pieredzējis, šķiet, kopš agrīnas bērnības laikiem.

Tāpēc nebija arī tā, ka es sadistiskā priekā būtu nolēmis iemest septiņas nelaimīgās kaut kādos traumējošos apstākļos un, ļauni smīnot, paskatīties, kā viņas visas pēc tam tur apjukušas ķepurosies, līdz varbūt pat izlaidīs garu.

Nē, kā jau teicu, es nūdien bija apņēmies sarūpēt viņām siltumnīcas apstākļus, kuros teorētiski jebkurai no meitenēm būtu iespēja mainīt gan nodarbošanos, gan turpmāko dzīvi, bet vai viņas šādu iespēju izmantos — tas jau man vairs nelikās tik svarīgi.

Protams, ka man šim nolūkam derēja tikai tās, ar kurām kaut kas varbūt tomēr varēja notikt, nevis tās, par kurām jau iepriekš bija skaidrs, ka ar viņām nekas īpašs vairs nevar notikt un gandrīz simtprocentīgi nekad arī nenotiks. Tātad sākt vajadzēja ar piemērotu meiteņu apzināšanu un atlasī. Viena tāda man bija jau padomā.

Iepriekš veicis virkni nepieciešamo sagatavošanas darbu, es ķēros pie sava neviennozīmīgi vērtējamā projekta īstenošanas.

4.

Madara likās esam labi audzināta, pieklājīga, nekad nelietoja rupjus vārdus vai izteicienus, zināja, kurā rokā turama dakšiņa, prata patiešām atzīstami dejojot, un parasti tika izmantota kā pavadone, nevis vienkārša prostitūta. Protams, pavadonībā pēc klienta vēlēšanās arī sekss bija obligāts.

Taisnību sakot, tieši pēc iepazīšanās ar Madaru man radās doma par šo eksperimentu. Kā viņa izturēsies šādos apstākļos? Vai turpinās kalpot par pavadoni? Vai varbūt tiešām izvēlēsies kaut ko citu? Jo nodrošinātība ilgstošā laika posmā taču ir pavisam kas cits nekā vienreizējs pabalsts vecmāmiņas ārstēšanai vai skolas nauda mazajiem brālīšiem, kuru patiesībā nemaz nav.

Sarunas ar Madaru uzsāku starpbrīdī operas bufetē. Kā jau nojaušat, biju noalgojis viņu par pavadoni.

— Vai tu gribētu dzīvot citādi? — es bez gariem ievadiem un rūpīgas augsnes sagatavošanas apvaicājos.

— Kā tad? — Madara aizdomīgi manī paskatījās.

— Es varētu tevi uzturēt, un tev nekā netrūktu.

— Tu gribi mani tikai sev? — Madara tikko jaušami pietvīka, un es redzēju, ka šāda iespēja viņai glaimotu.

— Gandrīz tā, — es pamāju, prātodams, kā lai labāk viņai to visu tagad paskaidro, jo tā, kā Madara to

saprata domājis nebiju. Atklāti pateikt, ka vienu un to pašu sievieti biežāk nekā reizi trīs četros mēnešos savā tiešā tuvumā redzēt nevēlos, man nelikās pieklājīgi. Tāpēc pacientos savu ieceri paskaidrot taktiskāk.

— Tomēr, es gribu, lai tu nepiederētu nevienam, — palaboju, — tai skaitā arī man ne, lai cik jauka tu būtu un patiešām esi. Es gribu, lai tu piederētu tikai pati sev.

— Kā tas ir — pati sev?

— Tu dzīvosi labi iekārtotā dzīvoklītī īpaši šim nolūkam uzceltā mājā. Es centīšos apmierināt visas tavas materiālās vajadzības. Ja gribēsi, varēsi studēt, ja gribēsi — varēsi turpināt strādāt par pavadoni, ja gribēsi — varēsi augām dienām vārtīties pa gultu, klausoties mūziku vai pārslēdzot televīzijas kanālus. Ar mani tev nebūs jāguļ. Vispār — ne ar vienu. Varēsi gulēt tikai ar tiem, ar kuriem tiešām pati gribēsi. Ja sadomāsi apprecēties, es turpināšu tevi pabalstīt, izņemot, protams, gadījumu, ja tavs vīrs būs bagātāks par mani vai jutīsies aizvainots par šādu palīdzību. Tad es tev vienkārši uz atvadām sagādāšu pūru.

— Nesaprotu, — Madara papurināja galvu.

— Ko tu nesaproto?

— Kāds tev no tā labums?

— Miljonāra dīvainības. Nekas vairāk.

Madara neticīgi manī paskatījās, tomēr šis izskaidrojums, šķiet, viņu daudz maz apmierināja. Ja jau bagāti cilvēki nodarbojas ar mākslas darbu iepirkšanu, automašīnu kolekcionēšanu vai vēl eksotiskākiem

vaļaspriekiem, tad kāpēc lai kāds nevarētu izdomāt arī kaut ko šādu? Vai ne?

— Bet tur taču slēpjas kāds āķis? — pēc pārdomu brīža meitene apvaicājās. — Nevar būt, ka tu vienkārši vēlies mani uzturēt, Gustav. Tas izklausās nelogiski.

— Iespējams, — es piekritu. — Pie āķiem es varu pieskaitīt tikai to, ka tu tur nebūsi viena — esmu nolēmis šādā veidā palīdzēt vēl sešām meitenēm. Turklāt šajā pansionātā būs zināmi, kaut gan loģiski, ierobežojumi — tie attieksies uz narkotiku lietošanu, kautiņiem un tamlīdzīgām antisociālām izdarībām. Es nepieļaušu, lai tas pārvēršas par padibeņu pritonu, bet esmu pārliecināts, ka šajā ziņā manas domas sakrīt ar tavējām.

— Protams, — Madara pamāja.

— Vēl nenoliedzams ierobežojums būs tas, ka jūs nedrīkstēsiet vest pie sevis viesus. Es nevēlos, lai šis pasākums kļūtu plaši zināms. Toties jums būs visas iespējas ar jebkuru cilvēku satikties jebkurā citā vietā. Ja tam būs nepieciešama viesnīca, es noīrēšu kaut vai visu māju.

Madara padomāja un, likās, beidzot tomēr saprata mani.

— Un kas būs tās pārējās sešas? — viņa apvaicājās.

— Pārējo vēl nav, - es paskaidroju. — Tu būtu pirmā. Ja esi ar mieru, varbūt palīdzēsi man izraudzīties pārējās?

— Man liekas... — Madara sastomījās, — ka es esmu ar mieru... Un varu parunāt arī ar citām meitenēm...

— Tikai viņām visām ir jābūt prostitutām, — es aizrādīju. — Un pati ar viņām nerunā. Tikai pasaki man, kuras esi izvēlējusies. Es pats ar viņām parunāšu.

Madara pamāja.

— Kad tas sāksies? — viņa nedroši apvaicājās.

— Drīz, — es pasmaidīju. — Kad viss būs nokārtots, es ieradīšos tev pakal.

— Kad būsi sadabūjis visas septiņas?

— Nē, kad būšu nokārtojis dažas formalitātes.

5.

Formalitātes man vajadzēja nokārtot ar Vasīliju Mihailoviču. Kā jau nojaušat, viņš bija faktiskais Madaras īpašnieks. Mēs pazinām viens otru pietiekami labi, lai varētu runāt bez aplinkiem.

Lai lieki nekompromitētu sevi, sarunāju ar viņu tikšanos pie kāda mums abiem uzticama cilvēka. Šim cilvēkam bija pietiekami nevainojama reputācija, lai tā nemestu ēnu uz manējo, vienlaikus viņš bija pietiekami nepamanāms, tāpēc, pieņemdamas pie sevis Vasīliju Mihailoviču, faktiski ne ar ko neriskēja.

— Vai pārdosi man vienu meiteni? — es apvaicājos pēc sirsnīgām pārrunām par to, kurš nošauts, kurš iesēdināts, kurš pazudis nezināmā virzienā.

— Kāda runa! — Vasīlijs Mihailovičs izskatījās nedaudz pārsteigts, jo meiteņu izīrēšana neietilpa viņa tiešajos pienākumos. — Uz cik ilgu laiku tev vajag?

— Uz visiem laikiem.

Vasīlijs Mihailovičs kļuva domīgs. Tas jau attiecās tieši uz viņu.

— Un kuru tad tu esi noskatījis? — viņš dziļdomīgi apvaicājās.

— Madaru.

Es gan neminēju šo vārdu, bet iesauku, ar kuru meitene bija pazīstama attiecīgajās aprindās, tomēr nevēlos to šeit lietot. Tāpat kā citu meiteņu palamas.

Turklāt esmu rūpīgi izredzīgējis un daudz maz pielāgojis vidusmēra lasītāja ausīm visas tās sarunas, kuras, kā paši sapratīsiet, nu nekādi nevarēja noritēt tik pieņemamā literārā līmenī, kādā jūs tās te lasīsiet. Ja turpmākās lasīšanas gaitā tā arī nesapratīsiet, par kurām sarunām es to saku, tad nejutieties tādēļ apbēdināti, bet tieši otrādi — priecājieties un esiet lepni par šo savu nesaprašanu.

— Tev ir laba gaume, — Vasīlijs Mihailovičs atzina.
— Ienesīga meitene...

— Es zinu, — pamāju.

— Tev atteikt es, protams, nespēju... — viņš sāka kaulēties, — bet saproti arī mani... Es sapratu. Tāpat kā jau iepriekš zināju arī to, ka man atteikt Vasīlijs Mihailovičs neuzdrošināsies. Atlika tikai vienoties par cenu.

Sākumā Vasīlijs Mihailovičs, kā jau tas pieklājas, nosauca fantastisku summu, kuru es gan būtu spējis bez īpašas piepūles samaksāt, tomēr tādējādi ciestu mana reputācija, — tāpēc turpinājām kaulēties vēl minūtes divdesmit, līdz vienojāmies par cenu, ar kuru es jau iepriekš biju rēķinājies.

Pēc tam Vasīlijs Mihailovičs telefoniski pabrīdināja padotos, uz kuriem šis darījums attiecās, un, šķiroties no manis, izskatījās tīri apmierināts.

Vēl pēc stundas Madara iekāpa manā automašīnā.

— Tagad tu piederi man, — es viņai sacīju. — Tas nozīmē, ka esi pilnīgi brīva.

Jums, ja esat salasījušies romantisko literatūru, varbūt liksies, ka šiem vārdiem vajadzētu “skanēt viņas ausīs kā mūzikai”. Es neesmu par to tik ļoti pārliecināts. Mana pieredze liecina, ka ir visai maz cilvēku, kuri patiešām vēlas būt brīvi. Starp citu — pieļauju iespēju, ka daudz tādu ir starp tā saucamajiem bomžiem. Varat man neticēt, tomēr padomājiet par to, ja ir vēlēšanās. Lielākā daļa cilvēku vairāk alkst pēc kāda no atkarības veidiem, jo jau pati doma par brīvību un ar to saistītajām problēmām vieš viņos metafiziskas šausmas. Man šķiet, ka arī Madarai vairāk patika manis sacītā pirmā daļa, bet otro viņa, negribēdama sev sabojāt garastāvokli, vienkārši palaida gar ausīm, nevis ļāva tai tur “skanēt kā mūzikai”.

— Aizbrauksim apskatīties tavu jauno dzīvesvietu, — es turpināju, — tā tiks iekārtota pēc taviem norādījumiem, tāpēc pagaidām vēl nav gatava dzīvošanai.

6.

Tas bija neuzkrītošs īpašums aiz augsta žoga, kam apkārt slējās tikpat neuzkrītoši īpašumi aiz tikpat augstiem žogiem. Visi, ieskaitot valsts varas pārstāvjus,